

BUNUL ECONOM

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 franci.

ORGANUL

„Reuniunii economice în Orăștie“
Apare în fiecare Sâmbătă

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifa, cu prețuri moderate.
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

Cătră cetitori.

„Bunul Econom“ încheie cu numărul de față întâiul seu an de viață.

Nu s'au împlinit toate nădejtile pe cari »Reuniunea Economică în Orăștie« le-a legat de întemeierea acestei foi, când i-a dat ființă. Dar' numai în partea materială nu s'au împlinit. Foaia încheie anul cu o pierdere nu mică pentru Reuniunea întemeietoare. Cu toate astea, Reuniunea a hotărât urmarea și în anul viitor a lucrării literare-economice începute prin »Bunul Econom«. Căci nădăjduște, că doar' în anul al doilea se nu mai aibă pierderi.

Ear' buna prețuire ce se face acestei foi, atât în scris cât și cu vorba, de cătră oameni chemați a judeca lucrări de această natură, e pusă de noi mai presus de rezultatele materiale.

»Bunul Econom« va urma în anul viitor a-și desvârși lucrarea începută, stăruind neobosit pe lângă poporul nostru să iese în mână făclia științei în economie, ca așa să sboare mai repede pe treptele înălțării pe cari alte popoare sunt deja sus! În scopul acesta vom spicui în cărți și foi bune, și vom da și la ai nostri povețele luminate găsite acolo și vom stăruî să le urmeze și dênșii.

Vom da noue traduceri de instrucțiuni alcătuite cu grije de ministerul de agricultură al țerii, îndrumări prețioase, dar' pentru noi neroditoare, întrucât sunt scrise numai în limba ungurească, necunoscută la poporul nostru. Noi vom face cu putință și poporului nostru folosirea acelor povețe economice, dându-le pe acelea tâlcuite românește pe înțelesul tuturor. Vom urma cu articli originali din toți ramii economici, și cu bogăție de știri de tot felul.

Cei-ce au aflat ceva bun în lucrarea noastră în acest an, deie-ne mai vârtos sprigin în anul ce vom intra acuși, căci atunci și noi putea-vom să

lucrăm în măsură mai mare folositoare pentru iubitul nostru popor oropsit de toți.

Grăbească dar' binevoitorii acestei foi, a-și renoui, cu ajutorul mandatelor postale ce alăturăm, abonamentele și pe anul ce vine, ba a aduce fiecare macar un nou abonent bun »Bunului Econom«, care atunci va fi și el și mai bun!

Ear' cari vor dori să aibă și adausul literar »Spicuirii Literare« vor trimite și pentru acela neînsemnatul preț de abonament.

»Bunul Econom« rămâne în formatul avut și cu prețul de abonament vechiu:

pe jum. an cu . . . . 2 cor.

pe un an cu . . . . 4 cor.

Rugând pe cetitorii nostri pentru grabnică abonare, — le dorim și dela acest loc tuturora

Serbători fericite!

Redacțiunea

„BUNUL ECONOM“

O datorință — de sfintele serbători.

Poate la nici una din sfintele serbători ale anului, nu ne este dată tuturora datorina de a sta un pic pe gânduri, a privi odată napoi peste anul în care trăim, a-i cumpăni stările de lucruri ce ne-a adus, — ca tocmai la aceste sfinte serbători ale Crăciunului, care chiar închee anul și după cari urmează peste puține zile *An-nou*.

Ear' datorința de a sta privind înapoi și cumpănind, la nici un Crăciun nu ne-a fost mai mare, ca chiar la cel de față, care cade nu numai la încheierea unui an, ci tot-odată la încheierea unui veac, ce peste câteva zile va fi scufundat și el în prăpastia

fără fund a trecutului, și noi vom pași în *Veac-nou*.

S'a zis despre veacul ce încheem, că a fost »Veacul luminilor«, adică veacul în care popoarele cari zăcuseră în întunerecul iobăgiei și a altor forme de tirănie, au rupt de pe fețele lor vëlul aceluî întunec și au văzut lumina cea bine strălucitoare, și s'au avântat după lumină, și aprinzându-și fiecare în mână făclia învățaturii, a științei, zboară acum pe întrecute spre înălțimile desvârșirii omenești.

Și așa și e. Multe popoare cari la începutul acestui veac erau încă ca niște grădini desgrădite, dripite de copitele năvălelor sêlbatece, pline de burueni rele, în acest veac s'au recules, s'au ridicat, au luptat, și-au închis grădinile, au smuls buruenile, și azi sunt grădini-parcuri frumoase, ba alee superbe neatârării și științei, și pas de pas merg tot întărindu-se în această pornire. Dovadă țeri ca Italia, Germania și România, cari în veacul de față s'au încheat, au înviat și au pornit apoi imputernicite în lupta mare a vieții.

Veacul luminilor a vârsat lumină în inimile și mințile fiilor mari ai popoarelor, și aceia au luminat mulțimile, acestea i-au urmat, și așa s'a ajuns ce s'a ajuns.

Dar' mulțimile însăși, grosul oastei, plebea mare, nu se poate zice nici astăzi că e străbătută de lumină, din potrivă. Mai ales la noi Românii marea mulțime e încă prea rămasă înapoi. Suntem mulți, dar' — neajutorați. Și neajutorarea ne vine din lipsa de învățături înalte și temeinice. Suntem mulți, dar' nu suntem — Buri.

Asupra acestui lucru e mai ales de datorința fiecărui Român de bine a sta gândind în aceste zile de serbătoare la încheerea anului și a veacului. Sê îți dai samă ce am fost la începutul lui și ce suntem la capetul lui?, și dacă sfârșitul cumpănilor îți vor arăta un spor, o înaintare, sê socotești că oare

e această înaintare destul de mare ori nu? Oare alții ce au fost și ce sunt? Și de-au ajuns alții dela **1** la **4** în toate, ear' noi dela **1** la **2**, speriați de această mare rămânere înapoi, se ne gândim, că oare ce ar fi de făcut, ca macar în veacul viitor avântul nostru să nu mai rămâe în zborul seu așa tare napoia avântului altora, căci o să ne trezim la alt veac că ei au ajuns dela **4** de azi d. e. la **50**, ear' noi dela **2** al nostru poate abia la **10**. Ar fi și aceasta o înaintare, dar' în asemănare cu a altora, prea înceată, încât mergând tot așa, valorile tot mai năvalnice ale vieții și a luptei pentru viață, ne vor strivi mai curând ori mai târziu.

Tot Românul vrednic ar trebui să între în veacul ce vine, în mână cu o armă de luptă contra neștiinței, și atari arme sunt azi pentru cărturarii nostri foile bine alese, cărțile bine scrise, după a căror povețe se se poarte lupta viitoare a vieții.

Sfintele sărbători ale acestui Crăciun, acel cărturar român le va petrece în chip mai plăcut lui D-zeu și neamului seu, care va stărui mai vârtos, ca tot mai mulți să se înarmeze pentru viitor cu atari arme în fiecare sătuleț. Și celor-ce întru aceasta se vor năsui și aduce-și-vor aminte de lucrul acesta în aceste sfinte zile, cum și tuturor spriginitorilor nostri, le dorim dela D-zeu sărbători cu mult bine!

FOIȚĂ

TIGRUL FERMECAT

Se știe că Indiile engleze, mai ales părțile din jurul Gangelui, sunt pline de o mulțime de fiare sălbatece, cari fac în fiecare an un uriaș număr de jertfe, oameni și animale. Guvernul indian dă în fiecare an o sumă mare de bani ca premii acelor, cariucid un număr mare din aceste fiare.

În părțile Gangelui, cel mai temut și îngrozitor dușman al omului e tigrul, cel mai frumos și săngeros animal. Natura în aceste părți e par'că anumă făcută pentru isprăvile acestei fiare, prin întinsele sale holde de orez și prin desele și nepătrunsele sale câmpuri acoperite de arbuști, ierburi și papură, și în cari tigrul își găsește o tainică ascunzătoare, de unde apoi răs-

Temeiul tuturor.

Într'o veche cântare poporală vine înainte și următoarea plângere a plugarului robit:

„Eu fac drumuri și punți grele
Și-apoi dau vamă pe ele.
La 'mpêratu-'i dau cătane,
Domnilor pită și carne...”

Da! Plugarul a avut și are de îndeplinit mari și însemnate lucruri. Căci ce poate fi mai însemnat și mai folositor decât a câștiga prin grea trudă cele trebuincioase pentru hrană, îmbrăcăminte și locuință?

Pânea, care formează hrana de căpetenie pentru

„Împêratul din palat,
Muncitorul dela sat,
Coconița dela bal,
Țărâncuța de pe mal”,

pânea umilțul plugar o scoate din pământ. Tot plugarul agonisește mămăliga pentru el și pentru toți; nu mai puțin legumile și poamele, cum și vinul, din care tocmai el gustă mai puțin, apoi orzul și hemeiul din care se face berea, ș. a.

Plugarul prășește, crește și îngrijește vitele și celelalte animale de casă, a căror carne tormează cu deosebire hrana altora, asemenea și smântâna, untul, brânza, ouele, mierea, ș. a.

Luând în deaproape socotință îmbrăcăminte a oamenilor din toate stările și treptele vom vedea, că toate se câștigă în rëndul întâiu prin vrednicia și munca plugarului. Pălăriile și

pândește groaza în împrejurimi. Sunt asemenea ascunzători, în cari un singur tigrul omoară în fiecare an, un număr de peste 150 oameni, fără a mai socoti celelalte animale.

E de înțeles dar' goana neîndurată ce se dă contra acestei fiare.

Iată în cele următoare istoria unui asemenea mâncător de oameni, a unui tigrul, care a avut într'o parte a Indiei un fioros renume, și ale cărui jertfe nu se mai pot socoti. E vorbă de un tigrul care a fost urmărit de vânători isteți în decurs de mai mulți ani, dar' în totdeauna a putut scăpa de urmăritori, cari voiau să-i mănânce capul, mâncând, drept răsbunare, el mai în fiecare zi, câte un nenorocit rătăcit prin pădurile de papură și prin culturile de orez.

La urma urmelor, i-s'a venit și tigrului de hac, cum se zice.

De-alungul țermurilor Gangelui se întinde un ținut, altă-dată acoperit de

căciulele domnilor și plugarilor se gătesc din pěrul și peile animalelor îngrijite de plugar. Tot așa peptarele și mânecarele, cojoacele, saricele și mantelele, cioarecii și rochiile, ciorapii și toate soiurile de încălțăminte, nu mai puțin cămeșile, hainele de pat și alte albituri.

Trecând la locuință, vedem că și aci plugarul își are partea sa de muncă și osteneală. El scoate și transportă peatra, varul și nêsipul, el gătește și duce materialul pentru arderea cărămizilor și țiglelor, el prelucră în primul rind și duce lemnul trebuincios la facerea caselor mici și mari din sate și orașe, cum și lemnul pentru uneltele de trebuință în casă, pentru zidirile economice, pentru închiderea curții și grădinii, ș. a.

Plugarul nu lipsește dela facerea drumurilor de hotar, de comitat, de țeară și de fer, cum nici dela construirea podurilor.

Pentru toate acestea duce materialul trebuincios: pământ, nêsip, peatră, petriș, lemn, ș. a., astfel că cu drept cuvânt, se poate zice, munca plugarului e neapărat trebuincioasă și aici ca în toate lucrările îndeobște folositoare.

Pe lângă aceste plugarul plătește în rind cu alții dările și aruncurile pentru susținerea bisericii și școalei din comună, pentru bunul mers al tuturor afacerilor comunale, cercuale, comitatense și ale țerii întregi.

Când fiul plugarului a ajuns în plină pũtere, are să facă serviciul de

nepătrunse pădurici de rose și de lauri sălbateci, larg de aproape o milă. Ținutul acesta este mărginit la Nord de cătră colinele dela Rajmahal. Vechea cetate turcească Rajmahal cu palatele și moscheele (bisericile) sale, era încă în picioare în întâia jumătate a veacului, în acest ținut. Tigri, leopardzi, bivoli, fără a vorbi de celelalte animale sălbatece, erau legiuni în împrejurimi. Drumul de fer al Indiei-orientale tăind acest ținut, a pus capăt acestei stări de lucruri. Dar' în tot timpul cât ținură lucrările drumului de fer, lucrurile se înrutătiră. Orașul Rajmahal fu aproape nimicit, inginerii făcură fundamentul liniei cu sfărîmăturile splendidelor palate. Unul din aceste palate, rămas întreg, era locuința pentru guvern, dar' în apropiere, templele dărîmate, petriile răsturnate acoperite de ierburi mari, se umplură repede de animale sălbatece. O veche moschee mai cu samă devenise ascunzătoarea

ostaș, și în timp de grele încercări se apere cu punerea capului binele și neatârănarea țerii.

Am înșirat toate aceste pentru a pune înaintea ochilor plugarului icoana lucrărilor sale, atât de multe și însemnate, și pentru a arăta vrednicia sa în societatea omenească; dar' îndeosebi pentru a dovedi, că plugăria este temelul tuturor meseriilor, sau mai bine, a tuturor lucrărilor omenești.

Temelul ori-cărei zidiri însă trebuie să fie solid (tare) și bine întocmit, ca zidirea întreagă să fie tramică.

Plugăria noastră neapărat trebuie să fie bine încheșată, pentru a-și putea îndeplini greaua și folositoarea chemare în mijlocul nației noastre și a celorlalte popoare conlocuitoare din țeară.

ROMUL SIMU

Școale economice de repetițiune.

Stând în privința purtării economiei mai tot așa ca înainte de asta cu veacuri, ear' puterea de-a tot da fiindu-i bietului țeran stărsă prin dări și alte sarcini de tot felul, el are azi cea mai mare lipsă de astfel de așezăminte, cari să țintească la îmbunătățirea sortii sale, cele aproape părăsita.

În împregiurările de azi școale economice cât mai multe și mai la îndemână, chiar și în fiecare comună, ar fi doară pentru țeran cele mai folositoare și mai bine venite așezăminte.

unui mândru tigru mâncător de oameni. Fiara sta toată ziua ascunsă și nu ieșea decât noaptea, dând târcoale până la o colină pe care se afla mormântul foarte cinstit al unui sfânt musulman. Acolo, într'o colibă, un fakir, școlar al acestui sfânt, păzea mormântul. Tigru venea adeseori noaptea până aproape de acest sfânt păzitor, se oprea, îl privea lung și apoi se depărta, fără să-i facă cel mai mic rău. Fakirul, crezând că ceva dumnezeesc se intrupează în acel animal, pentru nimic în lume n'ar fi arătat vânătorilor ascunzătoarea unde fiara se odichnea în timpul zilei.

Cei mai îndemânateci vânători umblau dornici să ucidă această pradă. Cu toate urmărirea, fiara le scăpa și nici măcar nu o puteau zări, cu toate că o auzeau miorlăind ziua prin papură, ca și când ar fi voit să-și bată joc de ei.

Unul din vânători pătrunse odată până la moschea ruinată, dar' înfățișă-

În vederea acestei ținte, cu trei și $\frac{1}{2}$ ani înainte de aceasta, ministrul școalelor a pus la cale organizarea sau întocmirea școalelor economice de repetițiune.

Iată cum:

Școalelor de repetițiune sau de Dumineca, prevăzute în art. de lege 38 din 1868, a rânduit să li-se deo o întocmire potrivită trebuințelor poporului, și în locul întâiu să îmbrățișeze învățăturile economice, din care pricină s'au și numit școale economice de repetițiune.

La înființarea și susținerea acestor fel de școale a îndatorat comunele, în cari se află școală ca mai mulți învățători, fie și numai doi.

Comunele sunt datoare să pună la îndemână o grădină pentru deprinderea faptică în deosebitele ramuri ale plugăriei și grădinăritului. Acea grădină să o închidă, să îngrijească de remunerarea (răsplătirea) învățătorului, ce va da învățăturile economice, să cumpere uneltele și sămânța de lipsă, ș. a.

Îndatorați la cercetarea acestei școale sunt copiii, cari au trecut cursul de 6 ani al școalei de toate zilele, adică cei în vârstă de la 12—15 ani.

Învățătura teoretică (din carte) și cea practică (arătând în faptă ce și cum e de-a se urma), o dau acei învățători, cari după câștigarea diplomei învățătoarești, au sfârșit în regulă un curs întreg la o școală de agricultură (economie) sau de vierit; apoi aceia, cari și-au câștigat atestat, că au luat parte

rea grozavă, întunerecul de acolo, teama, îl făcură să se retragă.

Se crezută o vreme că se sfârșise cu teribila fiară, care îngrozise întregul ținut și a cărei veste și poveste se lățise pretutindeni, de atrăsese pe cei mai îndrânseți vânători de tigri.

Doi buni vânători cari urmăreau fără preget pe acest fermecat tigru, plecară într'o zi din nou în goana fiarei. Pe când treceau printr'o câmpie marginită de o parte de bambus, de alta de un desiș nepătruns, un răget îngrozitor se auzi și un tigru cât un munte se repezi pe urma lor, culcând la pământ cu o lovitură de labă pe unul din vânători. Acesta fusese isbit pe umărul drept: una din unghiile fiarei aproape îi rupsese urechea, pe când celelalte i-se înfipseseră adânc în umăr. El căzuse jos fără să lase arma din mână, ear' tigrul peste dînsul lingând cu poftă sângele care se scurgea din răni. Vânătorul era un om cu mult

cu bun sfârșit la un curs de economie, pus la cale în fiecare an din partea ministrului de agricultură, și în sfârșit cei-ce își câștigă îndreptățire dela ministru în urma cunoștințelor teoretice și mai cu samă practice.

Ne oprim pe o clipă la calificățiunea sau pregătirea învățătorilor pentru aceste școale.

Această pregătire se face în școalele de agricultură și vinicultură (pentru cultura viilor) ale statului. Cursurile sunt de câte o lună. În anul trecut s'au deschis pe sama învățătorilor două astfel de cursuri, unul în Iulie și altul în August. Cel dintâiu s'a ținut în 8 locuri, al doilea în 12 locuri, primindu-se pentru fiecare loc câte 20 învățători și ajutându-se fiecare cu câte 50 fl.

Cum însă de regulă se dă întâietate învățătorilor dela școalele așa numite de stat și comunale, numărul învățătorilor nostri, ce au luat parte la aceste cursuri, de sigur a fost foarte neînsemnat. Ear' fiindcă școalele noastre în cea mai mare parte sunt cu câte un singur învățător, adică de acelea, cari deocamdată nu sunt constrinse a avea și școale economice de repetițiune, nime nu ne-a pus sula în coastă, ca să ne pregătim învățătorimea și pe această cale. Tocmai de aceea la noi mai nu se vede nici o mișcare pentru a se satisface acestei neapărate trebuințe. Nici comunele politice, nici parochiile nu desfășură rivna ce este de dorit. Și această lipsă de rivnă este foarte păgubitoare. Fără învățători mai bine

sânge rece și nu-și perdă capul. El își ținu cât putu răsufarea și rămase nemișcat, deși era aproape zdrobit de greutatea tigrului. Pentru a ne putea închipui această greutate, este destul să spunem că cornul de aramă pentru praful de pușcă, pe care-l avea atârnat de gât, a fost cu totul turtit. Prietenul său se retrăsese de o parte și pândea clipa ca să tragă cu folos în fiară. Tigru însă după-ce linse câțva timp la sânge, se sculă de pe victimă și se depărta încet, lingându-și botul cu nesaț. Când fu departe de vre-o 10—12 pași, vânătorul se ridică încet în genunchi; tigrul văzu mișcarea și se opri, uitându-se îndărăt. Mișcarea aceasta însă îl așeză de minune bine între puștile celor doi vânători cari traseră de-odată, și el căzută răcnind.

Toată lumea credea acum că a scăpat de îngrozitoarea fiară, la care nimeni nu se mai gândea.

În anul următor, riul Gangele se

pregătiți în privința economică, și fără școale economice de repetițiune, nu vom putea da avânt într'un viitor mai apropiat nici măcar culturii grădinilor noastre, și cu atât mai puțin în celelalte numeroase ramuri ale plugăriei.

Este deci neapărat de lipsă a lua grabnice măsuri pentru calificarea învățătorilor noștri și pentru înființarea școalelor economice de repetițiune.

Fiindcă la anul de sigur încă se vor deschide cursuri pentru calificarea învățătorilor, este de dorit, ca comunele noastre politice și bisericesti să nu mai rămână nepăsătoare; asemenea nici învățătorii. În bună înțelegere se pună lucrurile la cale astfel, ca școala să aibă grădina cerută de lege, cum și hotărârea de-a înființa școala de repetițiune. Pe lângă aceste două cerințe, comunele bisericesti și politice au îndreptățirea de-a cere la timpul său, ca învățătorilor să fie primit la cursurile din vorbă. Dar' la întâmplare, că învățătorul n'ar fi primit pe cheltuiala statului, nu trebuie să se uite la neînsemnata sumă de 40—50 fl. ce au să dea aceluia pentru a-și urma cursul și-a se califica, căci în urmă această calificare tot spre binele și tolosul comunei și popoului se întoarce.

În această privință, credem noi, că băncile noastre ar putea să facă mult bine.

S'ar face un frumos pas înainte, dacă cu ajutoare de câte 50 fl., puse la în-

revărsă peste țărături, inundând totul. Fiarele se retraseră mai sus de teama apei, care se ținu afară din albie mai multe săptămâni.

Intr'o zi un indian intră tremurând și îngrozit de frică, la comisarul guvernial al ținutului, spunându-i că deabia a scăpat din ghiarele unui tigru cât un munte!

Îndată se pusă la cale o goană, punându-se comisarul însuși în capul ei. Goana dură mai multe ciasuri fără a se da de urma fiarei. În cele din urmă, urmele tigrului fură descoperite. Într'un câmp de orez, zăriră un mare și frumos tigru, stând nemișcat ca o statuie și parcă gândind la ceva. În dosul acestui câmp de orez, la aproape 200 m., trecea un drum presărat cu trecători, cari priveau la elefanții vânătorilor.

Gonacii înaintară spre tigrul de-a lungul unei văi. Fiara rămase nemișcată până ce aceia se apropiară ca la 40 m. Comisarul Stewart puse carabina la ochi; tigrul se asvîrli răgnind spre

demână învățătorilor, băncile noastre ar califica an de an pentru școalele de repetițiune câte un număr de 50—100 de învățători.

Ca un bun început în direcțiunea sau pe calea aceasta se poate socoti hotărârea „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului“ de-a crea mai multe astfel de ajutoare.

În locul întâiu însă este îndatorată fiecare comună și fiecare biserică a îngriji de interesele (foloasele) sale, între cari cel privitor la școalele economice de repetițiune, precum se vede, este de o foarte mare însemnătate.

Aflăm a fi la loc și câteva date despre ce statul are în vedere să facă anul acesta pentru școalele din vorbă, cari în timp de 3 ani au luat un sbor, firește nu încât ne privește pe noi, ce e fără păreche.

În întreagă țara sunt 1155 astfel de școale, din cari 485 de stat, 585 comunale și 85 confesionale. Pentru susținerea lor în a. școl. 1898/99 comunele politice și bisericesti au ajutat cu 40.238 coroane, ear' statul cu 72.360 coroane, laolaltă 112.598 cor.

Cunoștințele economice în aceste școale le-au predat în partea precumpenitoare învățătorii calificați în cursurile economice deschise din partea ministrului, și numai într'un număr mai mic de școale au propus învățătorii, cari și-au câștigat îndreptățire provisoră, adecă numai pe timp mai scurt, pe

elefant. Scena se petrecu așa de repede, în cât tigrul ajunsese deja la 10 m. de elefant, când de-abia comisarul avu vreme să țintească și să tragă. Tigrul căzu fulgerat cu capul între picioare ca un iepure, aproape de trompa elefantului. Glonțul îl isbise în umărul drept, străbătuse tot corpul, oprindu-se sub pielea de sub rădăcina coadei. Era același tigru vindecăt.

Așa s'a sfârșit cariera acestui îngrozitor mâncător de oameni dela Rajmahal. Lumea răsuflă, căci fiecare credea că într'u adevăr este vorba de un tigru fermecat. Odată cu dinsul periră și deșeurile din cauza înecului.

Tigrul vinat era un splendid specimen al speței. Măsurat îndată după împușcare, se găsi că avea 3 m. 25 cm. dela vârful botului până la capetul coadei; era de o formă elegantă, bine hrănit — în fiecare zi prindea câte un indian — și în puterea vârstei. Capul și ghiarele au fost depuse la muzeul din acel oraș.

temeiul iscusinței de până acum în cele economice.

Cele mai bune școale economice de repetițiune sunt acelea, la cari au fost aplicați învățătorii, ce au făcut cursul de 2 ani la o școală de economie, și cari cu chipul acesta, firește, sunt pregătiți neasemnat mai bine decât cei-ce au luat parte numai la cursuri de câte o lună. Școale cu învățătorii astfel pregătiți însă abia sunt 13 în toată țara; ear' în ținutul locuit de Români, și cu deosebire școale românești, nu sunt de loc.

Dela 1 Septembrie 1900 sa'u mai înființat 12 școale cu învățătorii, cari au să sfârșească în Iunie a. v. cursul economic de 2 ani; apoi de aci încolo an de an se vor califica câte 13 învățătorii în cursurile economice de câte 2 ani.

La cursurile economice de câte o lună s'au primit estan 600 învățătorii populari, spre care sfârșit statul a dat 60.000 cor.

Atragem luarea aminte a tuturor pe cari îi privește această afacere însemnată: ș. a., și le punem la inimă, să nu-și pregete a lucra din toate puterile pentru aducerea în ființa a acestora; ear' poporul încă să nu se tragă înderēt, ci să jertfească tot ce-i stă în putință, ca și noi să avem cât mai în grabă un număr cât mai mare de astfel de școale, de cari azi, e întrebare, avem 5—10? Și atunci veacul nou în care intrăm peste o săptămână, ne va deschide că mult mai strălucitoare, pentru popor și pentru noi toți.

Pentru Masa studenților în Brad.

La »Reuniunea tinerimii studioase din Zarand și jur Masa studenților« dela gimnasiul rom. gr.-or. din Brad, au binevoit a contribui și a-se mai înscrie ca membri: Teodor Ciortea din Cojocna 3 cor., »Oravițana«, inst. de cred. și econ. 20 cor. ca membru pe viață și »Parsimonia« inst. de cred. și econ. Bran 11 cor. ca membru ajutător. Preacuvioșia Sa dl Archim. arhiep. Dr. Il Pușcariu membru pe viață solvind taxa de 20 cor., O. D. Dr. Aurel Novac adv. Biserica-albă membru pe viață cu 20 c., dl H. Pușcariu din Bran, ca membru ajutător cu 5 cor., dl Axente Moșoiu, not. în Bran, memb. ordinar cu 1 cor. și dl Iosif Runcan, preot în trac. Branului a contribuit 2 cor.

Pentru orientare: Înființanda »Reuniune a tinerimii stud. din Zarand și jur Masa studenților« dela gimnasiul rom. gr.-or. din Brad, conform §-lui 8 din proiectul de sta-

tute, are membri: a) ordinari, b) ajutători, c) pe viață și d) fondatori.

Membru al reuniunii poate fi orice corporațiune, ca persoană morală-juridică, ori-ce bărbat ori femeie, caractere nepătate, de pe teritoriul coroanei ungare. Respingerea cererii da-a să primă cineva ca membru nu se motivează.

Conf. §-lui 9 referitor la taxă: a) cei ordinari solvesc 1 cor. pe an, b) cei ajutători solvesc 5 cor. pe an, c) cei pe viață 20 cor. odată și d) cei fondatori solvesc 50 cor. odată pentru totdeauna în 2 rate egale în decursul anului.

Drepturi și datorii §. 10.: Toți membrii (ord., ajut., pe viață și fund.) au datorie să conlucreze din toate puterile la prosperarea Reuniunii, au dreptul de a participa la toate adunările, drept de inițiativă, a face propuneri și vot decisiv.

Proiectul se va publica spre opinare.

Oferte sau taxe de membri până la constituire a se adresa subscribului.

Brad, Decembrie 1900.

Ca însărcinat al tiner. din Zarand și jur

Vasile Boncu, prof.

Dl R. Pațița, adv. în A-Iulia, a binevoit a dăru pentru masa studenților dela gimnasiul din Brad suma de 5 cor. Ear' mult zelul d-n adv. din Orșova, Petru Călcianariu a mai dăruit în scopul completării gimnasiului nostru la 8 clase 10 cor. Cu totul până în presinte acest binefăcător a dăruit spre scopul supra indicat suma de 118 cor. Primească marinimoșii dăruitori cea mai călduroasă mulțumită din partea tinerimii studioase. Direcțiunea gimnasiului rom. gr-or.

Brad, în 15 Decembrie 1900.

Georgiu Părău, dir. gimnas.

ȘTIRI DE TOT FELUL

„SPICUIRI LITERARE“

Numărul de față al „Bunului Econom“ duce în casa cetitorilor sei un oaspe nou, oaspe tinăr, cu glas de povestitor și cântăreț.

Dl Ioan Moța, redactorul foii noastre, presintă azi cetitorilor nostri, întâiul număr din foșoara „Spicuirile Literare“.

Iată rostul acestei foșoare: Numărul cetitorilor în sinul poporului nostru, prin sate, nu este prea mare, și și atâta cât e, cei mai mulți nu au o stare materială, care se le îngăduie a-și abona foi literare cu 4—6 florini una, sau ziare de zi, în care se face la foileton și literatură (uneori!), și nici cărțile bune ce apar, nu și-le pot procura precum li-se recomandă, și așa, deși sete sufletească ar avea, puțință nu au a se adăpa și ei din farmecele literare multe-puține câte răsar pe câmpul nostru literar.

Acestui fel de oameni vrea foșoara „Spicuirile Literare“ să le vină

într'ajutor. Ea va culege săptămână de săptămână, florile cele mai potrivite din roada câmpului nostru literar, și le va pune mănunchiu parfumat pe masa cetitorilor sei, spunându-le pe care floare unde a găsit'o, în ce câmp, în ce grădină, în ce carte.

„Spicuirile Literare“, cum însuși numele și acest întâi număr al lor arată, nu au pretenția de a fi o foaie literară originală cu ori-ce preț, ci o culegere de bucăți alese, puse la îndemână cetitorilor din popor, ba și învățătorilor și preoților mai săraci, cari nu ajung la toate foile și la toate cărțile. Ținând „Spicuirile Literare“ vor avea și ei în toată săptămâna câteva pagine de cetiri plăcute: poesii, nuvele, povești, poesii populare, glume, snoave, etc. Serile lungi de iarnă, cetitorul din popor, și-le va putea face foarte plăcute, prin cetiri din „Spicuirile“ noastre.

Prin însămnarea la stîrșit a cărților și foilor din cari au fost scoase piesele numărului, se urmărește și scopul de a face un continuu reclam literar cărților literare bune și foilor noastre.

Ținând samă de puterile materiale ale poporului nostru, editorul a pus acestei foșoare un preț, din care abia se copere cheltuiala tiparului și-a hârtiei, altă nu, dar' e dată prin asta puțința fiecărui flăcăiandru ce știe ceti, se-și aboneze și el „Spicuirile“, având privilegiu a-și desvolta prin cetirea lor dragostea de carte, de cetit. Ele costă:

Numai 1 coroană pe jumăt. de an. și numai 2 coroane pe anul întreg.

În „Spicuirile“ se vor publica și poesii populare din popor, povești, păcălituri și tot ce place poporului, dar' în același timp și piese literare mai alese.

Cei-ce doresc, binevoiască a trimite atari bucăți literare, și noi cu drag facem loc la ce e bun. Poate ca mâne se facem din „Spicuirile“ o foaie literară mai de samă decât cea modestă, care se presintă acum cetitorilor.

„Spicuirile“, un fel de Șezetoare a Săteanului, se pot abona mai bine cu „Bunul Econom“ la un loc, din acesta prinzând cărțurarul econom multe sfaturi de folos, ear' în „Spicuirile“ aflând desfătări sufletești ușoare. Dar' cine ar dori, le poate avea și deosebit, atunci însă vor fi date cu 50 cr. (prețul poștei) mai scump la an.

Cei-ce doresc să le aibă, binevoiască a trimite de-odată cu prețul de abonament la „Bunul Econom“ și prețul pentru „Spicuirile“. Să scrie pe dosul cuponului pe cât timp doresc să le aibă.

Cărțurarul care va ținea „Spicuirile“, va avea la sfîrșitul fiecărui an o carte literară bogată în material bun de cetit,

un început de bibliotecă, și jertfind numai 2 coroane pe an, nu va putea nimenea zice că e cărțurar, dar' o carte, în care se mai poată ceti el și copiii la zile de odichnă, în casa lui nu găsești.

Cel-ce are un băiat trecut prin școală, îi abonează „Spicuirile“ și acela cetind săptămână de săptămână, nu numai nu uită cartea, ci se istețește mereu! Și gustul de cetit se va lăfi și de toți mai bine va fi!

Editura foșoarei
„Spicuirile Literare“

Bucurie mare ne-a sosit în săptămâna de față. Era aci Anul Nou după călindarul apusean, și trumosul vestmēt alb al iernii nu se mai lăsase pe pământ. Apusenii și-au sērbat Crăciunul și Anul-Nou cu vreme de oamnă, chiar cu ploaie și tină, în loc de sănii cu zurgălăi. Bieții economi erau morți de frică, că va da un ger pe neașteptate și va găsi holdele descoperite și le va face rău.

Din noaptea de 1 spre 2 Ian. n. încoace însă, avem iarnă zdravănă. E frig cum e prescris, dar' și zăpada s'a lăsat strat frumos. Săniile sunt scoase de prin cele șoproane unde stăteau desnădăjduite că nu-i vreme care se le scoată la iveală și se le lase să fugă ca năluci frumoase trase de roibi în goană. Toți se bucură de frumoasa iarnă, care s'a așezat aducându-ne viu aminte că se apropie Boboteaza românească, când trebuie să scărțae zăpada sub picioare.

„Activitatea“ este numele unei noue foi politice, ce începe să apară la Orăștie cu 1 Ian. 1901, pledând pentru părăsirea pasivității politice la alegerile parlamentare. Apare odată pe săptămână, cu preț de 8 coroane, editor dl Dr. Aurel Muntean, redactor dl Laurian Bercian.

Jertfele morții în Ungaria. Eată ce cetim într'o foaie ungurească din cele ale guvernului însuși:

„Ungaria cea întinsă este un adevărat cimitir al copiilor, în care cimitir se sapă pe an aproape 300.000 de gropi, căci cam atâția copii mor aici într'un an! Numărul acesta ne dă o icoană înspăimântătoare despre stările de sănătate la noi, apoi de cele sociale și economice. Rânduirea sanitară rea, ușurința societății și sērăcia, contribuie deopotrivă la această mortalitate mare“

Vorba aceasta și-o întemeiază foaia ungurească pe date statistice, din cari reiese, că anul trecut au murit în Ungaria 293.177 copii sub 7 ani, cu toate că este bine cunoscut, că boalele pustiesc viețile fragede până la etatea de 14 ani.

Au murit cu totul în Ungaria propriu zisă, în Transilvania și Croația-Slavonia 514.334, dintre cari 293.122 copii și 221.207 oameni crescuți. Calculat în procente au murit copii 56.9 (peste jumătate), oameni mari 41.1; sfîrșitul e și mai întristător, dacă

vom spune, că dintre 7 milioane copii căi au fost în 1899, au murit 300.000, iar dintre 12 milioane oameni mari au murit 220.000. Va să zică din numărul aproape numai pe jumătate al copiilor, au murit cu unu a treia parte mai mulți, decât din numărul de două ori aproape așa de numeros al oamenilor mari. Dintre cei morți sub 7 ani, 114.144 au fost Maghiari, 139.709 nemaghiari. În proporție cu numărul locuitorilor după naționalitate, mortalitatea copiilor maghiari a fost așadar mai mare, ca la nemaghiari.

Ceva și mai trist. Dintre copiii sub 7 ani morți, numai 13.000, adică ceva mai bine de jumătate, au fost căutați de medici; restul de 120.000 au murit fără să fie căutați de medici. În cei 10 ani din urmă au căzut jertfa a vinovatei neglijenței cam 3 milioane copii.

Cifrele aceste îngrijitoare fac cu drept cuvânt pe foaia guvernamentală să exclame: „Până când Ungaria să fie cimiterul copiilor?”

Copii sëraci dela școala gr.-or. din Orăștie au avut ieri, Joi, zi de bucurie. Ieri după amiază anume, li-s'au împartit celor sëraci hăinițe, încălțăminte, pălării, năfrâmi sau materii de ciorecași, fiind de față dl protopresbiter Domșa, corpul învățătoresc, d-nele inițiatore a colectei de care am vorbit în numărul nostru 50 Maria Mihaiu și Victoria Domșa, președintele comitetului par. dl Ioan Mihaiu, și alt public cu interes pentru școală. Bieții copii erau cu adevărat fericiți când primeau marimoasele daruri, cari le înveselesc zilele sfințelor sërători. Duminecă, în ajunul Crăciunului, se vor împărți apoi între toți școlarii cozonaci și alte daruri mărunte, mai ales lucruri de-ale mărării. Împărțirea îndată după biserică. Cei cu interes pentru cauză, se invită prin aceasta.

Controlarea reuniunilor de binefacere. Ministru-președinte și de interne Col. Széll a adresat autorităților o circulară, provocându-le, ca în interesul inspecțiunii severe a reuniunilor de binefacere, să cerceteze din când în când acele Reuniuni și să-i facă raport asupra celor aflate prin inspecțiune, să-i dea știre despre numărul membrilor și starea averii numitelor reuniuni. După „Kel. Ért.” în circulara aceasta ministrul oprește ca reuniunile să aplice agenți.

De altfel în anul acesta ministerul a desființat 7 reuniuni din cauza neținerii prescrișelor statutare și în contra a 3 reuniuni a rânduit cercetare din oficiu.

Schimbări de redactori. Cu Anul-Nou „Tribuna” și „Telegraful Român” din Sibiu își schimbă redactorii conducători. Dl Teodor V. Păcățan, fost după depărtarea dlui Dăian, prim-redactor al „Tribunei”, trece la conducerea „Telegrafului Român”, iar „Tribuna” e încredințată conducerii dlui Silvestru Moldovan.

Statistica religiunilor. Pe timpul expoziției universale în Paris a avut loc între altele și un „Congres pentru istoria religiunilor”, la care au luat parte 340 de membri din 28 de state, profesori, învățați, preoți, rabini, predicatori, budhiști, etc. Decanul facultății teologice în Paris, și mulți alții au cetit diferite referate, dintre cari deosebită luare aminte vrednicește raportul statistic despre religiunile lumii, făcut de Fournier.

După acesta trăesc în Europa 390 milioane de creștini, 7 mil. mohamedani, 6 mil. evrei și 2 mil. păgâni.

Pe locuitorii Americii, afară de 2 mil. păgâni, raportorul îi împărțește în romano-catolici și protestanți, trecând cu vederea, că în America de Miază-Zi este și o diecesă ortodoxă.

Oceania și Australia au 12 mil. creștini, restul sunt mohamedani și păgâni.

În Africa de Miază-zi predomină Islamul, populațiunea centrului e păgână, și numai părțile răsăritene sunt locuite în parte de creștini. Statistica regiunilor în Africa se află încă în stare de tot necompletă; tot aceea se poate zice și despre Asia.

Despre locuitorii Aziei acesteia se știe că dintre 300 mil. sunt 217 mil. brahmani; mohamedanismul are 60 mil., budhismul 7 mil., creștinismul 3 mil., dintre cari 2 mil. romano-catolici, păgânismul 12 mil.

Dintre cei 390 mil. Chinezii sunt 1 mil. creștini (900.000 rom.-cat. și 100.000 protestanți) și 21 mil. mohamedani, restul păgâni.

Numărul creștinilor din toată lumea a sporit în ultimii 13 ani dela 477 mil. la 555 mil., al iudeilor dela 7 mil. la 8 mil.

După numărarea raportorului, numărul total al populațiunii lumii e de 1550 mil.

Aceste date, deși numai generale, ne arată, că abia a treia parte din omenime e luminată de învățătura lui Christos.

Logodnicul Reginei Wilhelmina la Krüger. Din Haga se scrie, că ducele de Mecklenburg, logodnicul Reginei Wilhelmina, s'a dus la Hotel-des-Indes, unde se află Krüger, spre a înapoia acestuia visita ce i-a făcut.

Trecerea peștelui din România. „Amicul Agr.” scrie:

De câteva zile a început să sosească la ministerul de domenii un însemnat număr de cereri dela diferite societăți din streinătate, în vederea încheerii unui contract pentru exportul peștelui.

Cele mai multe din acestea sunt din Germania și Austria.

Sicriile Burilor. Ziarul „Deutsche Wochenzeitung” din Haga zice, că fiecare Bur, fiind încă în viață, își comandă sicriul în care să fie pus la moarte. Și președintele Krüger avea un sicriu. O doamnă din Pretoria scrie, că în urma poruncii mareșalului Roberts, a fost pus în sicriul lui Krüger cadavrul prințului Christian Victor de Schleswig-Holstein, deși doamna Krüger s'a împotrivit contra unei astfel de necinstiri a tradiției Burilor.

Un oraș chinezesc. Un călător român prin China, descrie marele oraș chinezesc Canton în următorul chip.

Acesta este cel mai mare oraș din China și al 4-lea oraș din lume. El are 1.800.000 locuitori. Și vine după Londra (5 și jum. milioane), New-York cu Brocli (3 și jum. mil.), Parisul (2.830.000)

Privind orașul dela înălțimea fortificațiilor n'ai putea crede să fie așa de populat, căci nu e întins și casele sunt cu un singur etaj (ridicătură, cat). Dar îl pot locui așa mulți, pentru-că orașul nu are strade, căci nu putem numi ca strade niște călicele în care abia încap 2 oameni. Iată pentru ce singurul mijloc de e mișcare e umblarea cu picioarele sau palancuina (un căruț) purtat de 3 oameni, al 3-lea purtător fiind de lipsă pentru a cârmui și-a se strecura fără răsturnare în mijlocul acestui furnicar de oameni

Nici-odată n'au văzut un oraș mai curios de cât acesta și ar merita să călătorești cele 52 zile, dus și întors, pe mare, numai ca să vezi Canton și vieța chineză. Casele n'au uși, nici ziduri și vezi tot în ele, nici un secret al meseriilor și tuturor lucrărilor chinezilor nu și-se ascunde. Ești ca într-o sală de teatru. După documente vechi, se arată, că nimic nu s'a schimbat în Canton timp de 400 ani. Cum erau atunci, așa-s și acum.

Privind orașul dela o înălțime sau chiar de pe coperta vaporului, de unde se vede peste toate casele ce sunt foarte mici (4—5 m. înălțime) vezi preperate din loc în loc și câte o casă cu 7—8 etaje (rânduri) și cam de 10 m. de fiecare lature în lățime.

Aceste case, ca un fel de turnuri, dau orașului o formă deosebită. Împreună cu un turn „Pagodă” foarte înalt, și cu catedrala catolică, fac singurele înălțături peste această masă de case lipite unele de altele. Informându-mă despre aceste case cu 8 etaje, mi-s'a spus că sunt „munți de pietate” (de evlavie). În cazul acesta vorba de munte e foarte bine găsită, căci casele acestea samănă ca niște munți pe lângă celelalte.

Scopul acestei înălțimi este ca să se apere în ele contra furtului lucrurile depuse în gagiu de oamenii sëraci, căci în Canton poliția nu este prea-prea și furturile sunt dese cu toate pedepsele foarte aspre ce se dau, până și tăierea capului.

Sërători triste din cale-afară. are familia unui biet țeran român din Rapoltul-mare. Marți în săptămâna de față, ei făcură o sobă nouă de cahale, dar la încheerea ei lipsea încă o căhala. Cu toate astea sara au făcut foc în ea, punând și niște cărbuni de fag, apoi s'au culcat și-au adormit. Din sobă a ieșit pe încetul fum mult în casă și tatăl de familie cu feciorul mai mare, nesimțind, s'au înecat și au murit. Mama și un fiu mai mic, fiind duși la șezătoare, venind după miezul nopții acasă, au aflat morți pe cei lăsați acasă.

De-o fi adevărat, se spune că agenți englezi umblă și prin Ardeal să recruteze feciori pe plată să meargă să lupte în Africa contra Burilor. Nu ne vine a crede. Dar' de ar fi adevărat, sfătuim pe oamenii noștri să nu primească astfel de tîrg. Contra bișilor Buri, atât de bravi, ar fi păcat a lupta.

Cele mai mari corăbii ale lumii. Intre toate corăbiile din lume cele mai mari vor fi corăbiile, ce se clădesc acum în Groton și Connecticut, de o societate de construcțiune de năi. Aceste corăbii, două la număr, vor costa douăzeci milioane mărci. Ele vor putea fi încărcate cu o greutate de 33.000 tone, cu zece mii mai mult, decât aceea a corăbiei „Deutschland“; vor fi de 630 urme de lungi și 75 urme de late.

D-soară profesoară la feciori. Pân'acum bărbați profesori la fete s'au văzut, dar' fete profesoare la feciori, la studenți mai mari, nu. Acum Holandia dă întâia profesoară și de acest fel. E d-soara E. van Kramer, care după-ce a făcut cu reușită strălucită examenul de doctor în matematică, unul din cele mai grele examene, a fost aleasă profesoară la un gimnasiu mare de acolo, unde va avea ascultători studenți mari, cum sunt prin clasele de sus ale gimnasiului.

Mor peștii Cetim în „A. A.“ din București: Din cauza lipsei de apă o însemnată mulțime de pește din bălțile de pe domeniul ministerului de domenii din Brăila, a murit.

Acum serviciul pescăriilor de pe lângă ministerul de domenii a primit știrea, că apele Dunărei venind mari, bălțile s'au umplut și moartea peștilor a încetat.

Mulțumită publică

Cu ocaziunea producțiunii teatrale, ce s'a ținut în Hunedoara la 17 Noemvrie n. a. c. s'a constatat:

un venit brut de cor: 333.40
spese cor: 148.04
venit curat cor: 185.36.

Au suprasolvit următorii domni: Dr. Iuliu Bonts 8 cor; Nicolae Dima 6 cor; vîd. Ida Murășan 5 cor; Petru Susman, notar cerc. (Silvaș) 3 cor; Avram Radoița 2 cor. 20 fil.; George Oprea, Alexandru Dima a Evuți, Simion Chirca, Otto Popovits, Nicolae Stoichitia, vîd. Maria Muntean, Alexandru Rimbaș, Rudolf Christian (Viena), Albert Șuster, Nicolae Macrea, Constantin Dima, Jeszkely István, Nicolae Popescu, Daniil Bicsa, Rudolf Murășan, Frischholz Árpád și Zuchberger Mánó câte 2 cor; Dr. August Dragits, Ioan Pop, Emil Socaci (Govășdia), Ioan Tath, Petru Moisiu, Nițiu Dima și Paraschiva Tăban câte 1 cor; Nicolae Rimbaș jun. 60 fil.; și Vlad Janăș 40 fil.

Primească marinimoșii contribuitori și pe calea aceasta ferbinte noastră mulțumită pentru interesul ce-l arată bisericii noastre pentru care s'a destinat venitul curat susmenționat.

Hunedoara, Decemvrie 1900.

Comitetul arangiator.

Prețul bucatelor.

Piața din Orăștie.

— la 29 Decemvrie n. 1900 —

Grâu curat maja m. cu	fl. 6—
Grâu mestecat m. m. cu	fl. 5.50
Săcară m. m. cu	fl. 6.25
Orz m. m. cu	fl. 4.50
Ovės m. m. cu	fl. 5.—
Cucuruz m. m. cu	fl. 5.—
Fên m. m. cu	fl. 2.80
Paie > > cu	fl. 1.80
Lemne de foc 1 cub. mtr. cu	fl. 2—
Carne de vită 1 kilgr. cu	fl.—40

Piața din Hondol.

— la 29 Dec. 1900 —

Grâu trumos ferd. de 30 l. cu	1.80 cr.
Săcara ferdela cu	— cr.
Orz ferdela cu	— cr.
Ovės ferdela cu	—60 cr.
Cucuruz ferdela de 30 l. vechi	1.10 cr.
„ „ „ ferdela de 30 l. nou	— cr.
Fasolea m. m. cu	1.50 cr.
Grumpene noue ferdela cu	—60 cr.
Vin nou feră cu	—30 cr.
„ „ litrul cu	— cr.
Mere ferdela cu	1— cr.
Nuci ferdela cu	2— cr.
Carne de vită 1 klgr. cu	—40 cr.
„ „ porc 1 > cu	— cr.
Slănină proaspătă 1 kl. cu	—40 cr.
„ „ svântată 1 > cu	— cr.
Brânză nouă cu	— cr.
„ 1 kl. în burduf cu	— cr.
Ouă 5 cu	—10 cr.
Pui de găină, părechea cu	25—50 cr.

FELURIMI

O poveste chinezească. Două broaște Ling și Zing locueau în orașul Linfu. Acolo erau mormintele strămoșilor lor, aveau mîl gras, apă limpede, frunze verzi și muște de apă albăstrie, în sfîrșit, de-ajuas pentru a trăi în huzur. Dar', cum se întîmplă, când le merge broaștelor prea bine, începură a fi tot mai nemulțumite. Orașul creștea și apa se făcea tot mai murdară. Deo-camdată cele două broaște nu-și dădeau nemulțumirea pe față, dar' mai apoi ajunseră a critica și a orăcăi din toate puterile și cât le ținea capul și nu trecu mult până-ce dela vorbe trecură la fapte. Se hotărîră să plece din acele meleaguri, dacă apa se va face și mai murdară, și mai bine se-și părăsească mor-

mintele strămoșilor de cât se mai ducă o viață nevrednică de ele, de onorabilele broaște. Și apa se făcu și mai murdară, și într'o dimineață ploioasă, când ploua cu găleata, broaștele plecară aruncând o căutătură hoțîșă, cea din urmă, patriei părăsite. O săptămână întregă țupăiră câte optsprezece ceasuri pe zi până-ce ajunseră pe virful unui munte stîncos, dincolo de care auziseră că este un oraș broștesc, strălucitor de curățenie. Înainte de a se coborî de cealaltă parte a muntelui, ca capete cuminte, broaștele se hotărîră să cerceteze de departe orașul cătră care plecaseră, de o fi în adevăr așa de curat cum îi mersese vestea? Se cățărără cu nevoe mare pe o stîncă înaltă și ridicându-se cât puteau în virful degetelor, se uitară din toate puterile.. Și văzură că orașul la care se uită era întocmai tot așa de murdar ca și cel de care fugiseră! Desnădăjduite, cu mîhnirea în inimă, se întoarseră deci înderēt în apa murdară nu de mult părăsită.

Povestea aceasta are darul de-a plăcea nespuse de mult Chinezilor și ei fac un haz neînchipuit de dînsa.

De ce? În ce stă tîlcul ei? Iacă în ce:

Chinezul de mic copil cetește, că morcovul are coroana în pămînt și broasca ochii la spate. Și în adevăr așa și este; deci broaștele când s'au înălțat în virful degetelor, au privit nu orașul cel nou ce le stătea înainte, ci tot pe cel din care plecaseră, și deci s'au păcălit crezînd că e murdar și orașul cătră care mergeau.

De aici hazul ce găsesc Chinezii în această aventură a broaștelor nemulțumite și pe care îl putem și noi prinde numai după-ce aflăm, ceea-ce e foarte adevărat, că broaștele au ochii la ceafă...

O balenă uriașă. Nu demult s'a pescuit între Spitzberg și insula ursului, un pește, cum demult nu s'a mai pescuit, adică o balenă uriașă, în lungime de 21 metri și în greutate de cel puțin 75 mii kilograme. În foalele balenei s'au aflat 15.000 de pești mai mici. Peștele uriaș fû trimis la Hamburg.

Venitele Papei. Făcîndu-se la Vatican socoteala venitelor în anul acesta jubilar, s'a aflat, că așa numitul «obol al Sfîntului Petru» (bani adunați creștinește din toată lumea dela catolici pentru curtea papală din Roma) a crescut în acest an averea Vaticanului cu opt milioane de franci, fără a socoti și bogatele daruri primite de Papa Leo XIII însuși.

Comitetul de redacție:

Președinte: **Dr. Ioan Mihu.**

Membrii: **Dr. St. Erdelyi, Ioan Mihailu, Daniil David și Constantin Baicu.**

Proprietar - editor: **IOAN MIHAILU**

Redactor respons. **IOAN MOȚA**

Ori-ce inserțiuni și reclame la acest loc, pe coloană mică, se publică pentru numai 1 cr. șirul!

Inserțiuni mici.

Cei-ce aveți oare-ce de vândut sau de cumpărat, vestiți publicul prin foaie, și ajungeți mult mai curând la scop!

Acțiuni

de ale institutului de credit și economii „Ardeleana”, caută și dorește să cumpere cu prețuri convenabile, un proprietar.

Ce-ce ar avea de vînzare, să se adreseze administrațiunii foii, care le va împărtași adresa.

(2-2)

Calindarul „Minervei”

prea frumosul calindar almanach edat de marea tipografie „Minerva” din București, un calindar bogat în frumusețe și de interes, — se vînză la administrațiunea foii noastre. 1 coroană exemplarul.

Pentru lăcătuși!

Andrei Florea, de naștere din Arden,

calfă de lăcătuș, care a învățat măestria aici în Orăștie și acum lucrează în fabrică în Porcurea, — caută loc de lucru la un lăcătuș care ar avea lipsă de o calfă bună.

A să adresa lui

Andrei Florea,
calfă de lăcătuș

în Porcurea p. u. H.-Boicuz

B. Stelescu,

pictor, vopsitor, poleitor și glasseur

cunoștința publică din Orăștie, că așezându-mă cu locuința în acest oraș, primesc ori-ce lucru de pictorie case, precum și vopsitorie de fațade, uși, ferestri, și ori-ce lucru atingător de această branșă, concurând cu

ori-și-cine și ca lucru și ca preț.

Punându-mi toate silințele de a satisface pe deplin pe onorații mei clienți, rog să fiu onorat cu comenzi multe.

Lucrările executate de mine vor fi solide, elegante și durabile.

B. Stelescu,

pictor - vopsitor
Strada mare a Timarilor, 17 b.

„Poftă bună”,

carte de bucate de d-na Zotti Hodoș, se capătă la „Minerva” în Orăștie. Partea I. 70 cr. + 5 cr. porto. Partea II. 28 cr. + 3 cr.

„Ziua Invierii”,

epilog dramatic în 3 acte de Henric Ibsen. 50 cr. ex. + 5 porto. A se adresa la „Minerva” în Orăștie.

„ARDELEANA”

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN ORĂȘTIE

Capital social: cor. 500.000. Fonduri de rezervă: cor. 275.000

(92)

Depuneri: cor. 1,750.000.

14—

Institutul face următoarele operațiuni, la cari recomandă serviciile sale:

1) acordă împrumuturi cu interese de 8%;	4) cumpără și vinde mărfuri și produse;
2) primește depuneri, dela particulari cu 5 și cu 5 1/2, ear' dela corporațiuni culturale cu 6%;	5) arîndează și exarîndează realități;
3) cumpără și vinde realități;	6) cumpără și vinde efecte publice;
	7) mijlocește operațiuni, specificate sub 3. 4. 5.

Ori-ce afacere se poate rezolva verbal în biurul institutului, ear' în scris prin corespondență.

Orăștie, 1900.

Direcțiunea.

SCÂNDURI ȘI LEMNE DE ZIDIRI

ȘI ȚIGLĂ DE COPERIT!

Cel mai bogat deposit de scânduri, precum și de lemne de tot felul trebuincioase la zidiri, cum sunt grinzi, tălpi, căpriori etc. este în Orăștie și Deva, depositul subscrisului.

Arangeat de nou, și provăzut cu bogat material, garantat de calitatea cea mai bună, îmbiiu onorațiilor cumpărători material bun, cu cele mai ieftine prețuri posibile!

Asemenea am în deposit țiglă de coperit din renumita fabrică a lui Ugron. Țiglă groasă cu dungă ce se încheie una într-alta și țiglă simplă. Amîndouă felurile foarte trainice și cu prețuri moderate.

Cu toată stima

Ignatz Kotzander

(109) 10-10

În Orăștie: în grădina dlui C. Baicu, peste drum dela moara orașului!

Reuma-Geist

se numește

un fel de medicament, care la expoziția higienică ținută la anul 1895 în Cairo și la 1896 în Londra, a fost distins cu medalie de aur și cu medalie de onoare. Acest medicament a fost aprobat de cei mai distinși medici și se întrebuintează în cele mai mari spitale. El are o influență repede asupra ori-cărei părți a corpului, și anume contra reumatismului, nervosității, podagrei, ișias și asthma.

Influența lui în unele casuri este așa de extraordinară, că și la boale mai învechite, dacă se întrebuintează și numai odată, înceată ori-ce durere

**Durerea de dinți și de cap
înceată în 5 minute!**

Prețul unei sticle, cu îndrumările de lipsă, este 1 coroană, calitate mai tare 2 coroane 40 fileri.

Deposit principal în Budapesta, la farmacia dlui Iosif Török, Király-utca 12, și la dl Dr. A. Egger, Váci-körut 17, precum și în toate celelalte farmacii din capitală și provincie, și la producătorul

WIDDER GYULA

farmacist,

Sátoralja-Ujhely.

andei din afară se efectuesc repede și cu acurateță.

Deposit în Orăștie la dl Iosif Graffius, în Sibiu la I. C. Molnar, Heinrich Gottlieb și E. Rumler, în Sas-Sebeș la Ludvig Binder și W. Lederbilger.

„Minerva”

Institut Tipografic

Orăștie.

Se recomandă a executa următoarele :

Opuri, Broșuri și Placate

Bilete de logodnă și cununie

Carte și epistole

☆ Circulare ☆ & preț-curenturi

Note, Bilete de vizită după plac și cerere

Registre și imprimate

Anunțuri, Compturi și Adrese.

Bilanțuri etc. etc.

Această tipografie e provăzută cu cele mai bune mijloace tehnice și fiind bine asortată cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne, e pusă în pozițiune de a pute executa ori-ce comandă prompt și cu cea mai mare acurateță!

Comande din afară se efectuesc repede!